

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Het Brussels Nederlandstalig Onderwijs

Infosessie kunsteducatie – de Markten

Programma

- Onderwijsopdracht van de VGC
- Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs
- Evolutie in aandachtsvelden VGC
- Wat biedt de VGC aan aan scholen?
- Vragen?

Onderwijsopdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

- **Sinds de jaren zeventig (NCC):**
zorg voor het Brussels Nederlandstalig onderwijs:
“een **netoverschrijdend onderwijsbeleid** dat
complementair is aan dat van de Vlaamse
Gemeenschap en het lokale schoolbeleid
ondersteunt”
Basis: GW artikel 108 en wet 26 juli 1971 art. 72
- **Sinds 1 januari 1995:**
zorg voor **eigen onderwijsinstellingen** als
inrichtende macht/schoolbestuur van de voormalige
onderwijsinstellingen van de provincie Brabant op
het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest.
Basis: Sint-Michielsakkoorden (bijzondere wet van 16 juli 1993)

Onderwijsopdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De Vlaamse Gemeenschapscommissie...

- vormt een **overlegplatform**, behartigt de belangen en is **spreekbuis** voor het Brussels Nederlandstalig onderwijs
- brengt **adviezen** uit t.a.v derden i.v.m. het Brussels Nederlandstalig onderwijs
- zet zelf **initiatieven** op t.v.v. het Brussels Nederlandstalig onderwijs
- ondersteunt **derden die initiatieven opzetten** t.v.v. het Brussels Nederlandstalig onderwijs

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

- **Brusselse onderwijscontext:**
 - > 2 onderwijssystemen naast elkaar:
Nederlandstalig onderwijs en Franstalig
onderwijs, elk met eigen structuren
 - > Herinvoering van de “liberté du père de famille”
in 1971: “In het arrondissement Brussel-
hoofdstad is de onderwijstaal het Nederlands of
het Frans al naar de keuze van het gezinshoofd,
wanneer dit in bedoeld arrondissement verblijft.”
(taalwet, art. 5)

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

- **Gewoon basisonderwijs:**
 - > 118 scholen, verspreid over 172 verschillende vestigingsplaatsen
 - > 10976 kleuters en 13002 leerlingen (februari 2006)
- **Buitengewoon basisonderwijs:**
 - > 7 scholen (type 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8)
 - > 181 kleuters en 793 leerlingen (februari 2006)
- **Verhouding Nederlandstalig – Franstalig onderwijs (2004-2005)**
 - > Kleuteronderwijs: 22% - 78%
 - > Lager onderwijs: 16% - 84%

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

- **Verbrusseling van de leerlingenpopulatie**

		Binnen Brussel		Buiten Brussel	
Kleuter- onderwijs	1980	3266	75.1%	1081	24.9%
	2006	9512	86.7%	1464	13.3%
Lager onderwijs	1980	5972	66.8%	2974	33.2%
	2006	10598	81.5%	2404	18.5%
Secundair onderwijs	1991	4431	34.2%	8536	65.8%
	2006	6233	51.5%	5962	48.9%

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

- Interculturalisering van de leerlingenpopulatie

		Westers		Niet-westers	
Kleuter- onderwijs	1980	4043	93.0%	304	7.0%
	2006	5319	48.5%	5657	51.5%
Lager onderwijs	1980	8149	96.0%	342	4.0%
	2006	7306	56.2%	5696	43.8%
Secundair onderwijs	1991	12257	94.5%	710	5.5%
	2006	8630	74.8%	2902	25.2%

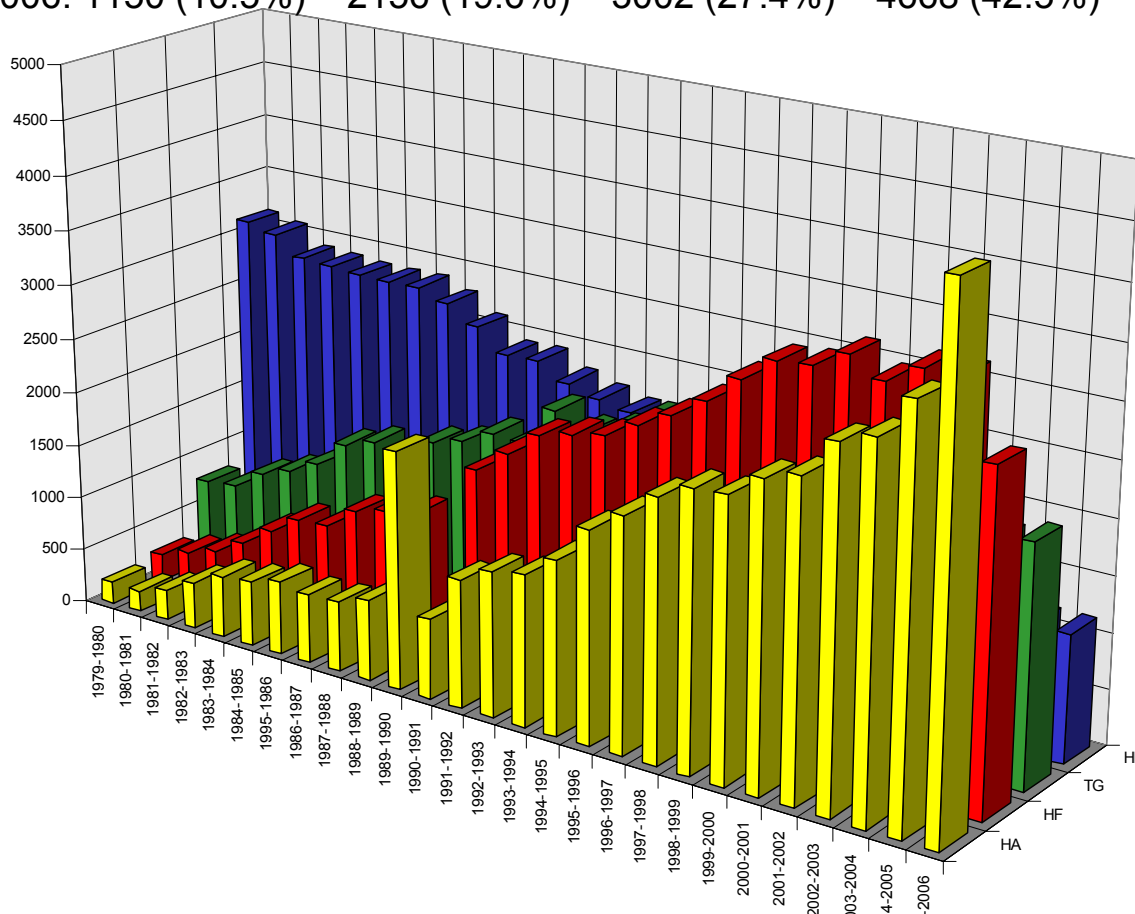

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

Van eentalige naar meertalige kleutergroepen

1979-1980: 3126 (71.9%) – 772 (17.8%) – 252 (5.8%) – 197 (4.5%)

2005-2006: 1150 (10.5%) – 2156 (19.6%) – 3002 (27.4%) – 4668 (42.5%)

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

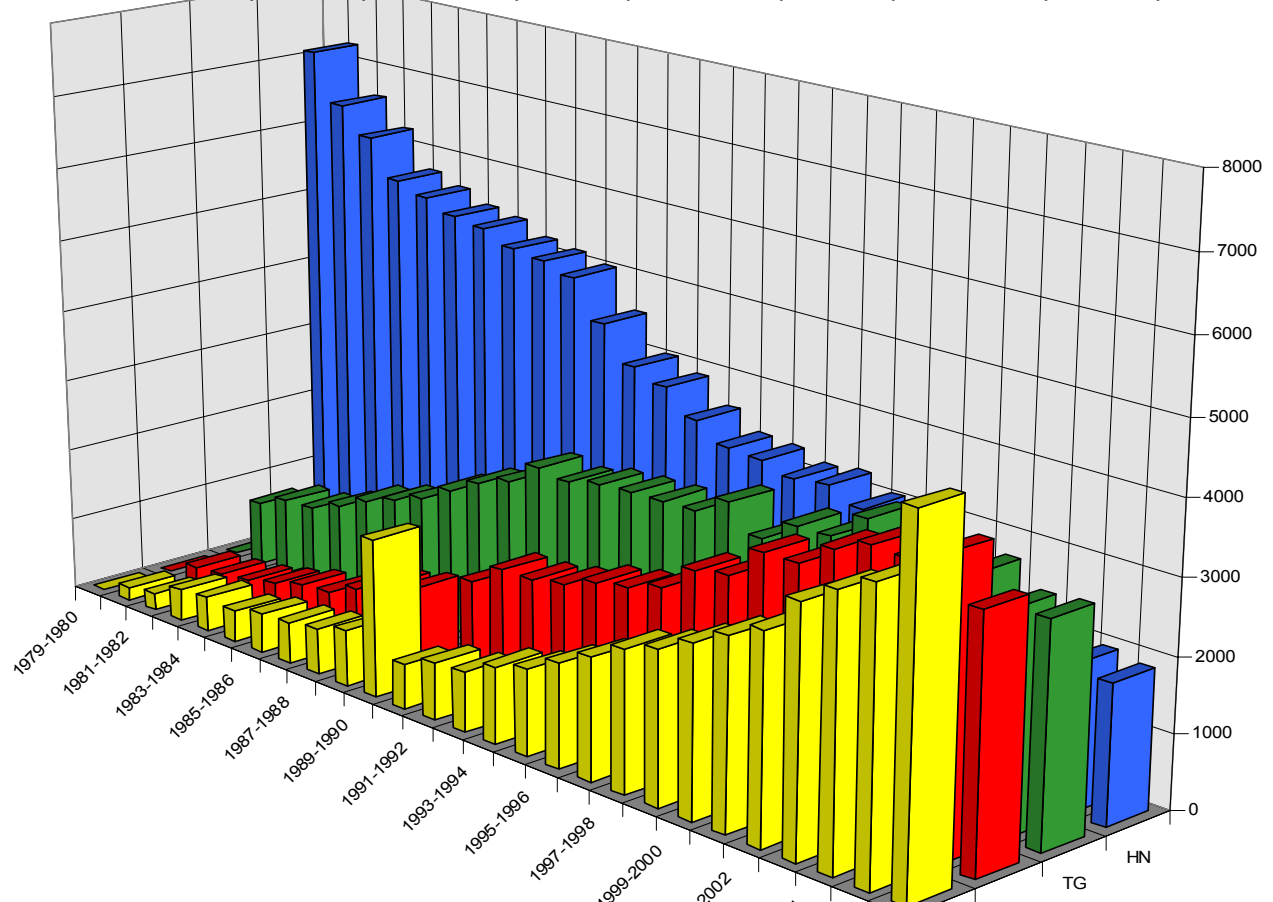
Brussels netwerk
voor kunsteducatie
en
publieksbemiddeling

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

Van eentalige naar meertalige leerlingengroepen

1979-1980: 7225 (85.1%) – 890 (10.5%) – 205 (2.4%) – 171 (2.0%)

2005-2006: 1855 (14.3%) – 2952 (22.7%) – 3358 (25.8%) – 4837 (37.2%)

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

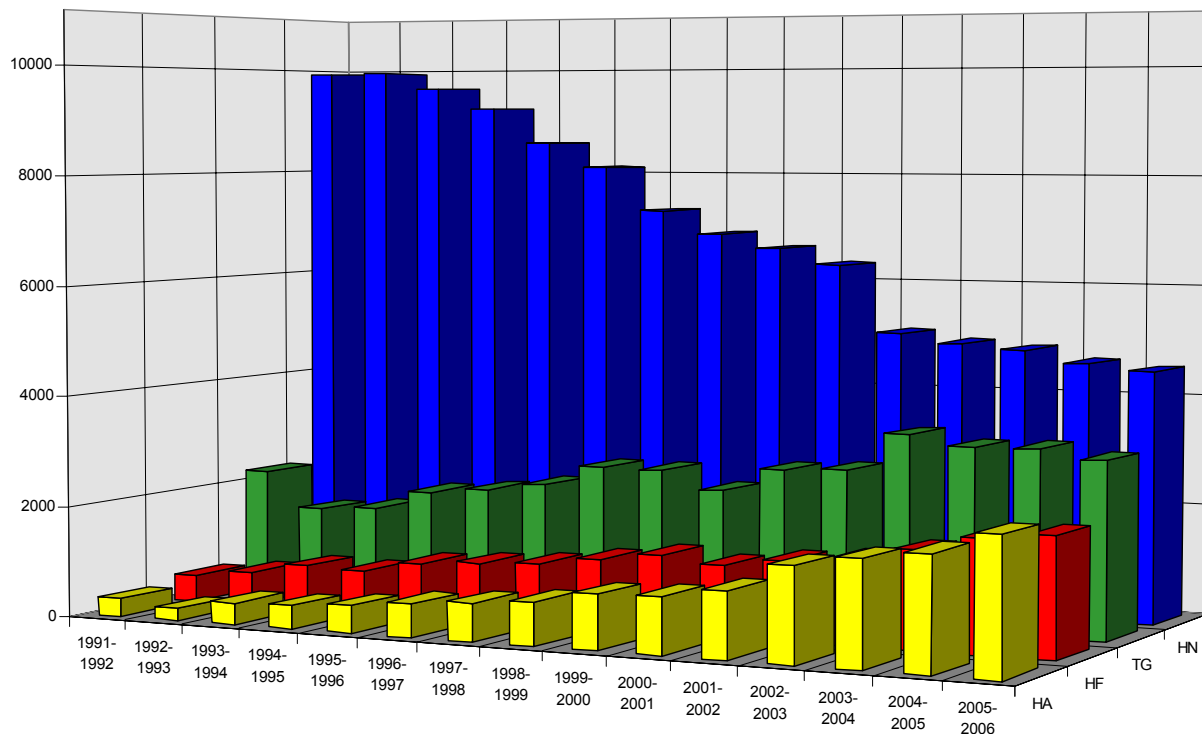
Brussels netwerk
voor kunsteducatie
en
publieksbemiddeling

Evoluties in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

Van eentalige naar meertalige scholierengroepen

1991-1992: 9922 (76,5%) – 2228 (17,2%) – 482 (3,7%) – 335 (2,6%)

2005-2006: 4539 (37,3%) - 3153 (25,9%) - 2115 (17,4%) - 2378 (19,5%)

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Brussels netwerk
voor kunsteducatie
en
publieksbemiddeling

Evolutie in aandachtsvelden VGC

Jaren 70:

- **Kwantiteitsprobleem** in basisonderwijs
- Onderwijs als element van **communautaire politiek** in Brussel

Jaren 80:

- **Kwantiteitsprobleem** blijft (ook enkele tweetalige campagnes)
- **Uitbreiding leerlingenpopulatie** naar taalgemengde gezinnen
- **Ombuiging dalende leerlingencijfers** in basisonderwijs
- Eerste bescheiden proefproject rond **taalactivering** (1989)

Evolutie in aandachtsvelden VGC

Jaren 90:

- Klemtoon verschuift **van kwantiteit naar kwaliteit** in basisonderwijs
- Promotie verschuift naar secundair onderwijs: kwantiteitsvraagstuk in **secundair onderwijs**

Huidige grote aandachtsvelden:

- **Kwalitatieve pedagogische zorg** in basisonderwijs en secundair onderwijs
- **Infrastructuur** van de scholen
- Uitbouwen van **kwaliteitsvol aanbod** in stedelijke context (=invullen blinde vlekken)
- Ook **hoger en volwassenenonderwijs** komt in het blikveld

Evolutie in aandachtsvelden VGC

- **Doelstellingen van alle maatregelen:**
 - “ **het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de componenten ervan optimaliseren zodat elk kind er, ongeacht zijn sociale of (taal)culturele achtergrond, de beste onderwijskansen krijgt.**”

Wat biedt de VGC aan?

Pedagogisch-didactische ondersteuning

- **Taalvaart:** schoolintern ondersteuningsproject voor taalvaardigheidsonderwijs in het basisonderwijs
- **BITS²:** ondersteuning gebruik van de computer bij taalvaardigheidsonderwijs (lager onderwijs)
- **Voorrangsbeleid Brussel vzw:** ondersteuningsproject voor taalvaardigheidsonderwijs, omgaan met diversiteit, samenwerking met ouders en samenwerking met partners in het basisonderwijs

Wat biedt de VGC aan?

Pedagogisch-didactische ondersteuning

- **Nascholingscentrum Brussel vzw:** nascholing rond Brusselse thema's (basisonderwijs en secundair onderwijs)
- **Leermiddelencentrum:** leermiddelen en informatiebronnen voor Brusselse leerkrachten
- **BROSO vzw:** ondersteuningsproject voor het ondersteunen van de secundaire scholen in het ontwikkelen en implementeren van een netoverschrijdend taalbeleid en zorgstructuur

Wat biedt de VGC aan?

Taalvaart

- Taalvaart is een schoolinterne ondersteuningsdienst voor taalvaardigheidsonderwijs in het basisonderwijs
- Door te kiezen voor het ondersteunen van taalvaardigheidsonderwijs
 - > Wordt aangesloten bij recente onderwijsrevoluties
 - > Gaat de aandacht naar de grootste zorg in Brussel: taal
 - > Wordt ingegaan op de verwachtingen van de kerngedachten van de eindtermen

Wat biedt de VGC aan?

Taalvaart

- De taak van de Taalvaarter is gericht op het volledige schoolteam :
 - > ondersteuning van directie, leerkrachten en partners om taalvaardigheidsonderwijs zo goed mogelijk te integreren in de school- en klaswerking
 - > problemen, weerstanden en ontgoochelingen die vernieuwingen en veranderingen met zich meebrengen helpen overwinnen door motiveren en stimuleren.
 - > Ondersteunen van de coördinerende rol van de school

Wat biedt de VGC aan?

Taalvaart

- De Taalvaarter wordt voor een periode van drie schooljaren toegewezen aan een school
- Taalvaarters opnieuw toegewezen 2004-2005 na herprofilering in 2002-2003:
 - > Gericht op scholen met veel niet-Nederlandstaligen, onafhankelijke GOK-concentratiegraad
 - > 36 scholen kregen een Taalvaarter
 - > Verdeling: 10 gemeentelijk onderwijs, 8 gemeenschapsonderwijs, 18 vrij gesubsidieerd onderwijs
- Meer info: taalvaart.vgc.be

Wat biedt de VGC aan?

BITS²

- Gericht op inschakelen aanwezige computer in taalvaardigheidsonderwijs
 - > in basisonderwijs
 - > in secundair onderwijs
- Meer info: bits.vgc.be

Wat biedt de VGC aan?

Voorrangsbeleid Brussel vzw

- Start 2000 na samenwerkingsprotocol Baldewijns (VG) – Grijp (VGC) en onderzoek door opdrachthouder Magda Deckers
- Schoolexterne ondersteuning op vlak van:
 - > Taalvaardigheidsonderwijs
 - > Omgaan met diversiteit en differentiatie
 - > Samenwerking met ouders
 - > Samenwerking met andere participanten

Wat biedt de VGC aan?

Voorrangsbeleid Brussel vzw

- Engagement om elke basisschool die dat vrijwillig wenst 4 jaar (maximaal 5 jaar) intensief te ondersteunen rond deze thema's
- 15 begeleiders begeleiden elk ong. 100 leerkrachten
- Instap gebeurde fasegewijs:
- Bereik 2004-2005: 90 basisscholen met 125 vestigingsplaatsen

Wat biedt de VGC aan?

Voorrangsbeleid Brussel vzw

- Voorrangsbeleid Brussel vzw is decretaal verankerd (april 2004)
- Verschuivingen in de toekomst
 - > Respecteren van aangegane engagementen (tot eind 2007-2008)
 - > Vernieuwing werking met volgende accenten:
 - Overschakelen naar vraaggestuurde begeleiding 2005-2006
 - Opvang nieuwe leerkrachten en directies (zie verder)
 - Product- en ervaringsuitwisseling tussen scholen
 - Materiaalontwikkeling

Wat biedt de VGC aan?

Voorrangsbeleid Brussel vzw en Taalvaart

- Afstemming beide werkingen
 - > Taalvaart ontplooit een schoolinterne werking
Voorrangsbeleid Brussel vzw is schoolextern
 - > Taalvaart is taalvaardigheidsonderwijs
Voorrangsbeleid Brussel vzw is ruimer
 - > Waar Voorrangsbeleid Brussel vzw en Taalvaart samen op school aanwezig zijn, is hun werking complementair.
 - > Overlap op 29 scholen

Wat biedt de VGC aan?

Nascholingscentrum Brussels Hoofdstedelijk Gewest vzw

- Ontstaan in 1997, acties in basisonderwijs en secundair onderwijs
- Biedt nascholing aan met Brusselse thema's als rode draad:
 - > schooltaal en schooltaalbeleid, taalonderwijs en onderwijs in taal
 - > interculturele elementen en sociale diversiteit
- Recente evoluties:
 - > Steeds meer vragen vanuit het SO
 - > Leermiddelencentrum
- Meer info: www.nascholingbrussel.be

Wat biedt de VGC aan?

Leermiddelencentrum

- Gestart maart 2005
- ondergebracht bij Nascholingscentrum vzw
- Opdrachten:
 - > het verzamelen en ontsluiten van leermiddelen en informatiebronnen van belang voor leerkrachten in het Nederlandstalig basis- en secundair onderwijs in Brussel
 - > het aanleggen van een Brussel-gerichte collectie van pedagogisch-didactische en onderwijs-organisatorische boeken
 - > de begeleiding van bezoekers
- Meer info: www.nascholingbrussel.be

Wat biedt de VGC aan?

Brussels Ondersteuningscentrum SO vzw

- Ontstaan schooljaar 2005-2006
- Officiële start: 25 april 2006
- Doelstelling:
 - > Ondersteuning bij de ontwikkeling en implementatie van een netoverstijgend taalbeleid en zorgstructuur
 - > Professionaliteit van de leerkrachten en de school verhogen op basis van de specifiek instroom

Wat biedt de VGC aan?

Brussels curriculum

- Onderwijsexperiment 2004-2005 tot en met 2006-2007 voor A-stroom eerste graad
- Operationalisering in twee varianten

Wat biedt de VGC aan?

Enkele andere accenten in basisonderwijs en secundair onderwijs

- **Promotionele ondersteuning:** materiaal voor leerlingen, overzichtgidsen met het studieaanbod...
- **Studiekeuzebeurs:** van 6 t.e.m. 9 maart 2007
- **Onderwijsavonden:** een avondje uit als waardering voor de schoolteams
- **Ondersteunen van ouderbetrokkenheid:** schoolopbouwwerk, taallessen Nederlands voor laaggeschoolde ouders, proefproject 'school en ouders', steun voor ouderverenigingen

Wat biedt de VGC aan?

Enkele andere accenten in basisonderwijs en secundair onderwijs

- **Educatieve projecten in eigen beheer:**
 - Kleur Bekennen (mondiale vorming) ondersteuning bij het opzetten van een project rond mondiale vorming
 - MOS (Milieuzorg) ondersteuning bij het opstarten van een milieuzorgsysteem voor basisonderwijs, secundair en hoger onderwijs

Wat biedt de VGC aan?

Enkele andere accenten in basisonderwijs en secundair onderwijs

- **Educatieve projecten** met een aanbod naar scholen
 - Begeleidingsprogramma's:
 - Wat?
 - een educatief programma dat Brusselse scholen ondersteuning biedt bij hun onderwijsopdracht
 - Belangrijkste criteria
 - Aansluiting bij ET en OD, leefwereld
 - Een begeleidingsprogramma is jaarlijks herhaalbaar.
 - Meer dan 1 school

Wat biedt de VGC aan?

Enkele andere accenten in basisonderwijs en secundair onderwijs

- **Educatieve projecten** met een aanbod naar scholen
 - Leerlinggebonden subsidies:
 - Wat?
 - educatieve activiteiten die schoolexterne partners tijdens het schooljaar 2006-2007 organiseren en waaraan Brusselse Nederlandstalige scholen met hun leerlingen kunt deelnemen

- **Financiële steun** voor projecten die de school uitwerkt (projecten, extra-murosactiviteiten, internationale uitwisselingen...)

Wat biedt de VGC aan?

Voor deeltijds kunstonderwijs

- Preacademielessen

Hoger onderwijs en volwassenenonderwijs

- Brussel als studentenstad: Quartier Latin, dag van de student, Guidogidsen, cultuurwaardebon
- Lessen Frans ter voorbereiding van het taalexamen Frans voor leerkrachten
- Kwaliteitsondersteuning van taalleren: Huis van het Nederlands Brussel vzw
- Impuls voor: tweedekansonderwijs en doelgroepen in zgn. 'alternatieve leerroutes'
- ...

Wat biedt de VGC aan?

Steun bij de schoolse infrastructuur

- Urgentiefonds – Begrotingsfonds onderwijsinstellingen
- Schoolinterventieteam
- Gevelplan: opknappen van schoolgevels
- Plassen met Klasse

Meer info

- www.vgc.be
- www.bop.vgc.be (ook Brusseldirect)

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

- Vragen?